

Wprowadzenie do uczenia ze wzmacnieniem

część 5

<https://gym.openai.com>

Gym

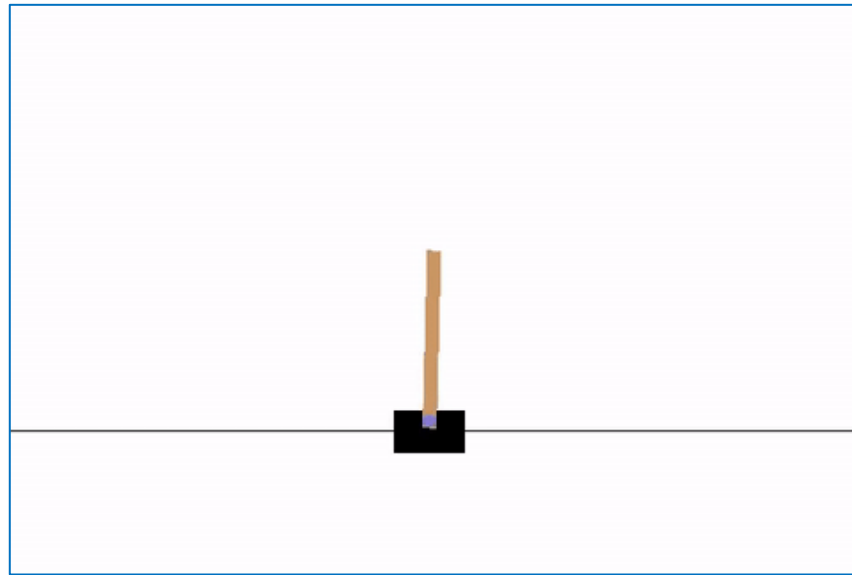
Gym is a toolkit for developing and comparing reinforcement learning algorithms. It supports teaching agents everything from walking to playing games like Pong or Pinball.

[View documentation >](#)

[View on GitHub >](#)

CartPole-v0

Ruchome wahadło jest przymocowane do wózka, który porusza się po torze bez tarcia.

Początkowo wahadło jest umieszczone pionowo, a celem jest zapobieżenie przewróceniu go przez zwiększenie i zmniejszenie prędkości wózka.

CartPole-v0

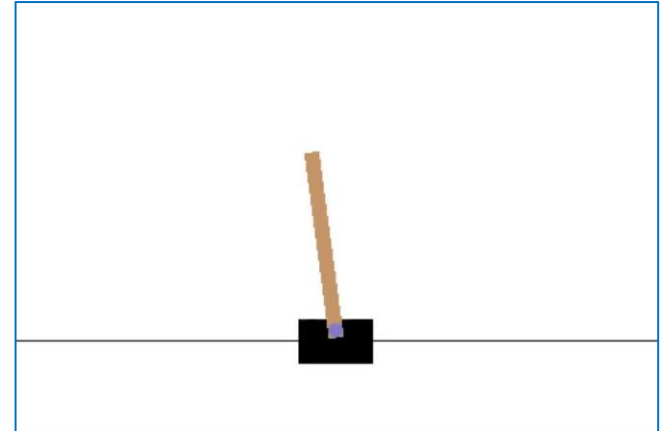
Actions:

Type: Discrete(2)

Num Action

0 Push cart to the left

1 Push cart to the right

Observation:

Type: Box(4)

Num Observation

0 Cart Position

Min

Max

-4.8

4.8

1 Cart Velocity

-Inf

Inf

2 Pole Angle

-24 deg

24 deg

3 Pole Velocity At Tip

-Inf

Inf

Zbiór stanów jest nieskończony!!! Potrzebna jest dyskretyzacja.

CartPole-v0

Reward:

Reward is 1 for every step taken, including the termination step

Starting State:

All observations are assigned a uniform random value in $[-0.05..0.05]$

Episode Termination:

Pole Angle is more than 12 degrees

Cart Position is more than 2.4 (center of the cart reaches the edge of the display)

Episode length is greater than 200

Solved Requirements

Considered solved when the average reward is greater than or equal to 195.0 over

100 consecutive trials.

DQN

Playing Atari with Deep Reinforcement Learning

Volodymyr Mnih   Koray Kavukcuoglu   David Silver   Alex Graves   Ioannis Antonoglou

Daan Wierstra   Martin Riedmiller

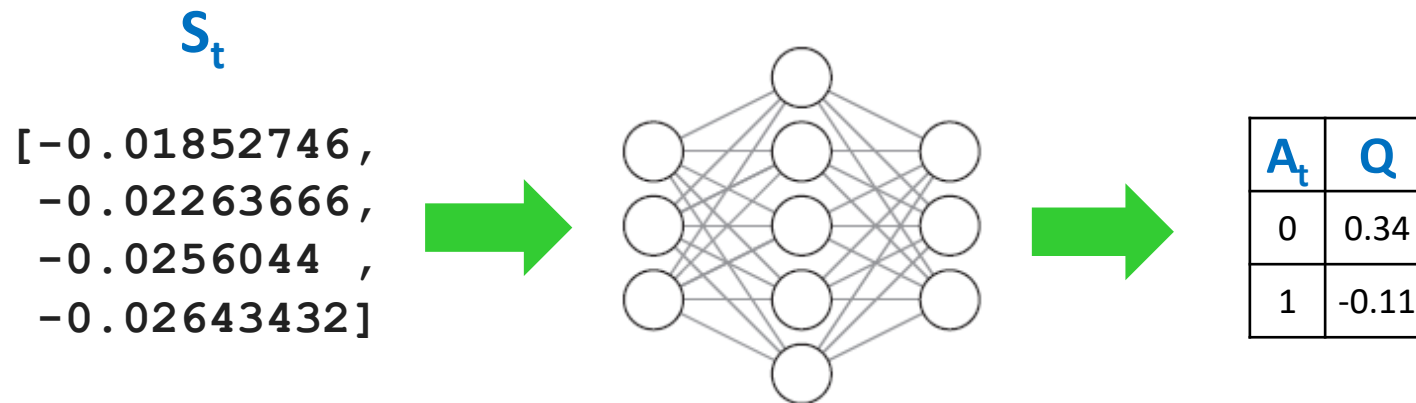
DeepMind Technologies

`{vlad, koray, david, alex.graves, ioannis, daan, martin.riedmiller} @ deepmind.com`

<https://arxiv.org/abs/1312.5602>

DQN – nasza wersja podstawowa

Sieć neuronowa aproksymuje nam Q:

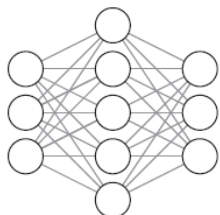
Sieć neuronowa zwraca szacowane **wartości zwrotu** dla każdej akcji (w środowisku CartPole **akcje są dwie**).

DQN – nasza wersja podstawowa

Uczenie:

S_t

$[-0.01852746,$
 $-0.02263666,$
 $-0.0256044,$
 $-0.02643432]$

wykonana
akcja

A_t	Q
0	0.34
1	-0.11

R_{t+1}

X

A_t	Q
2	
3	-0.11

wartość oczekiwana

$$\left[\begin{array}{l} R_{t+1} \\ + \\ \gamma \max Q(S_{t+1}, a) \end{array} \right]$$

$\text{Loss}(X, Y)$

zmiana wag

Na wejście **sieci neuronowej** podajemy stan S_t dla którego sieć zwraca X , a **wartością oczekiwaną** jest Y .

Do **modyfikacji parametrów sieci** wykorzystujemy **jeden stan S_t** i jedną **wartością oczekiwaną Y** .

Sieci neuronowe

Regresja liniowa

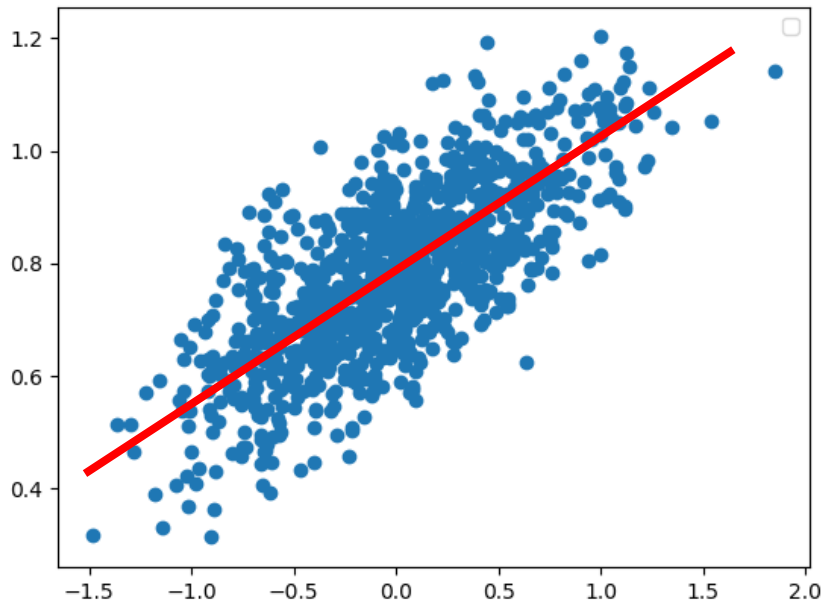
Regresja liniowa – metoda estymowania wartości oczekiwanej zmiennej y przy znanych wartościach innej zmiennej lub zmiennych x .

Zmienna y jest nazywana **zmienną objaśnianą** lub **zależną**. Inne zmienne x nazywane są **zmiennymi objaśniającymi** lub **niezależnymi**.

Zarówno zmienne objaśniane i objaśniające mogą być **wielkościami skalarnymi** lub **tensorami**.

Regresja liniowa

Regresja liniowa jest nazywana liniową, gdyż zakładanym modelem zależności między zmiennymi zależnymi a niezależnymi, jest funkcja liniowa bądź przekształcenie liniowe (afiniczne) reprezentowane przez macierz (tensor!) w przypadku wielowymiarowym.

Jaka prosta?

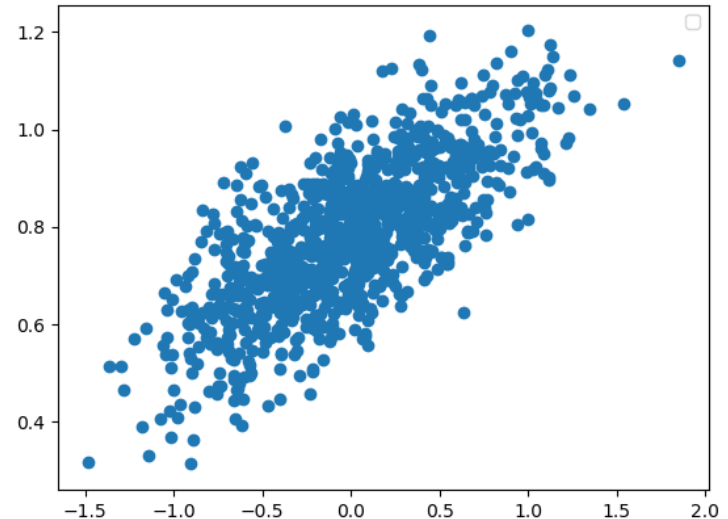
$$y=ax+b$$

$$a = ? \quad b = ?$$

Regresja liniowa

Dla danych $\{(x_1, y_1), \dots, (x_N, y_N)\}$
zdefiniujemy błąd:

$$E(a, b) = \sum_{n=1}^N (y_n - (ax_n + b))^2$$

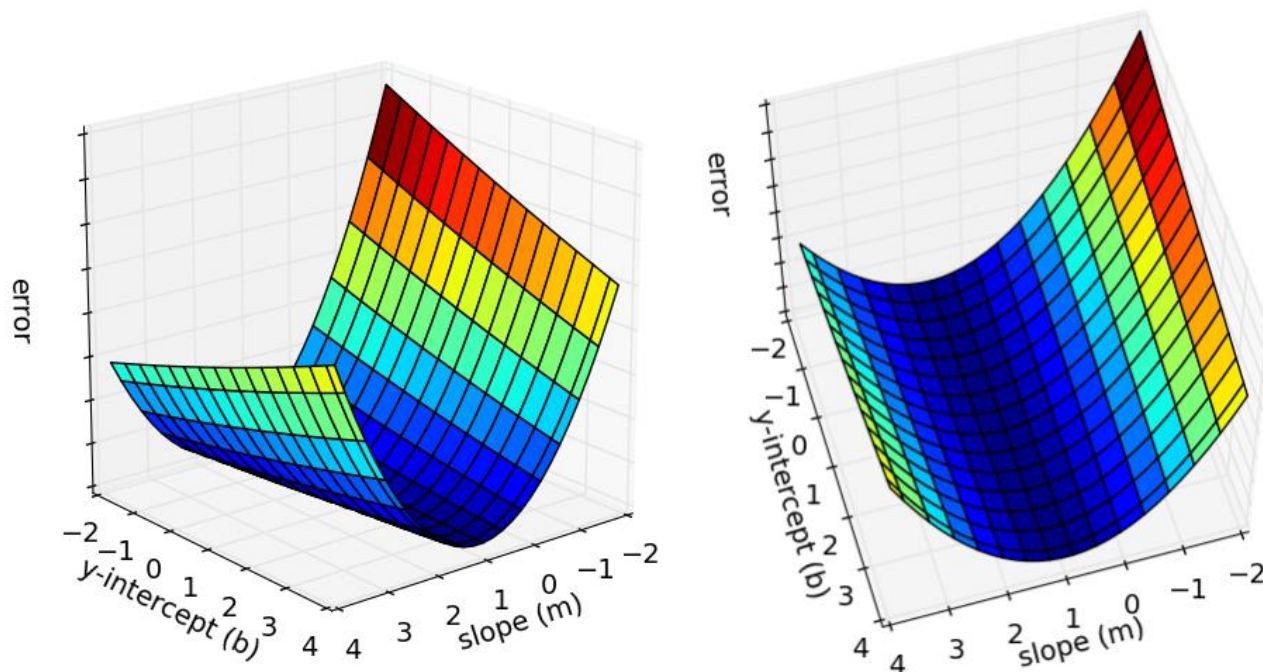

Nasz cel to znalezienie wartości a i b dla których błąd jest najmniejszy.

Regresja liniowa

$$E(a, b) = \sum_{n=1}^N (y_n - (ax_n + b))^2$$

Jak wygląda powierzchnia błędu $E(a, b)$?

Metoda najmniejszych kwadratów

Nasz cel to znalezienie wartości a i b dla których błąd jest najmniejszy.

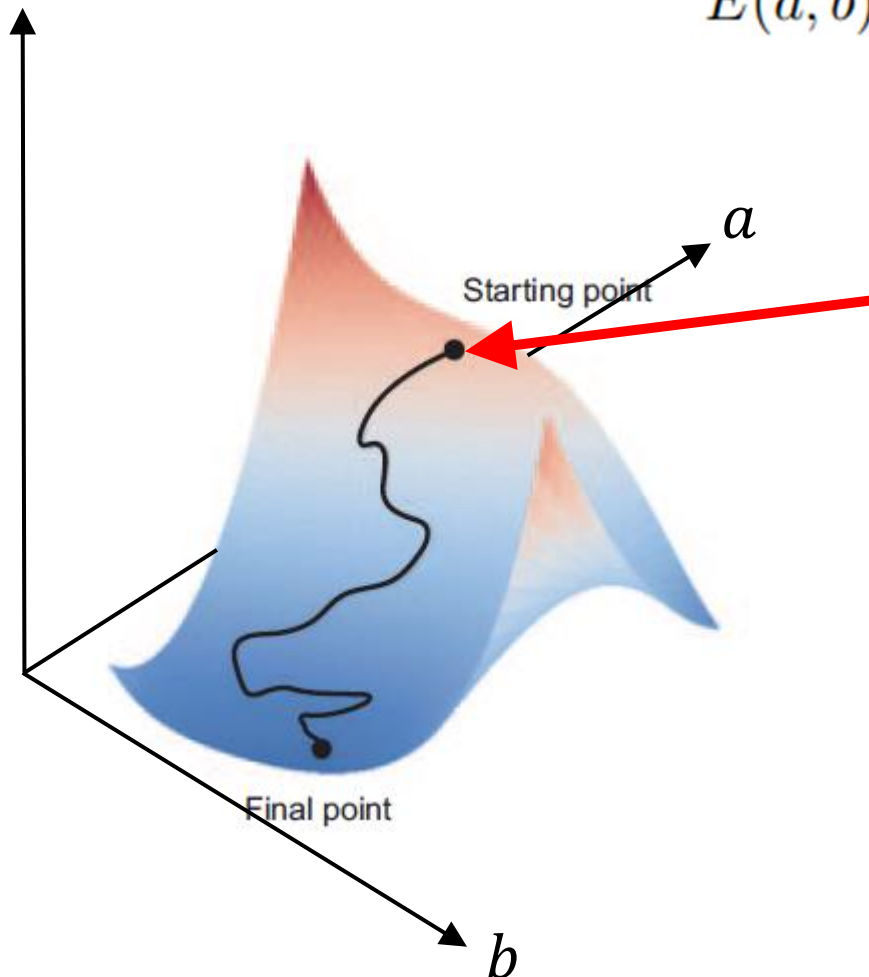
Interesuje nas minimum funkcji $E(a, b)$

W metodzie najmniejszych kwadratów szukamy wartości (a, b) takich, że:

$$\frac{\partial E}{\partial a} = 0, \quad \frac{\partial E}{\partial b} = 0.$$

Inne rozwiązanie?

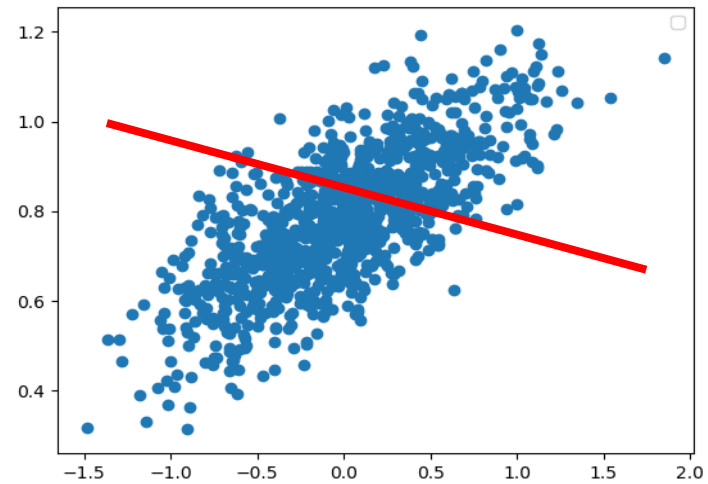
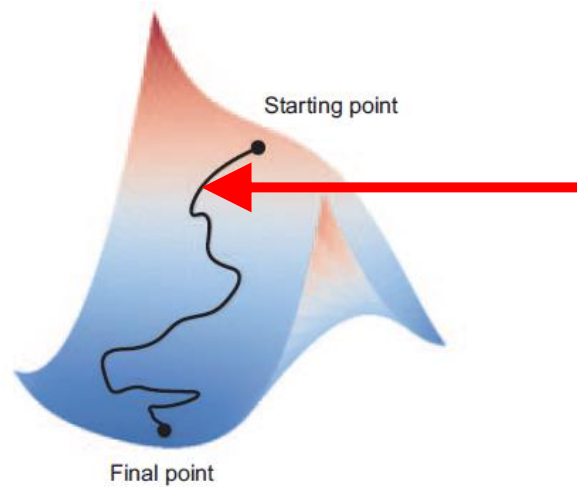
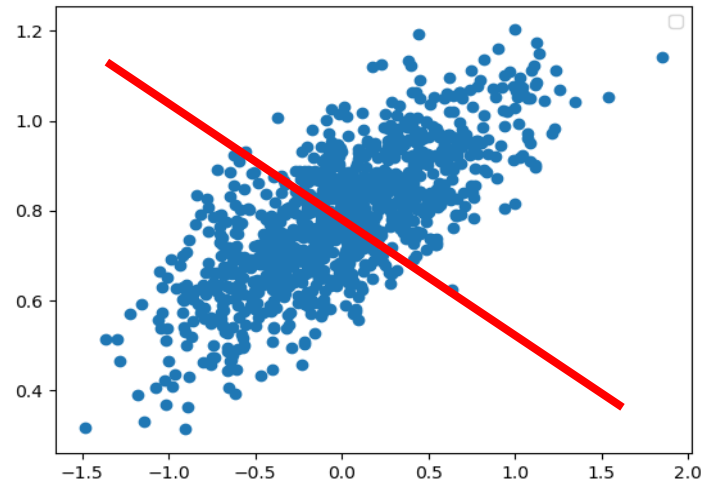
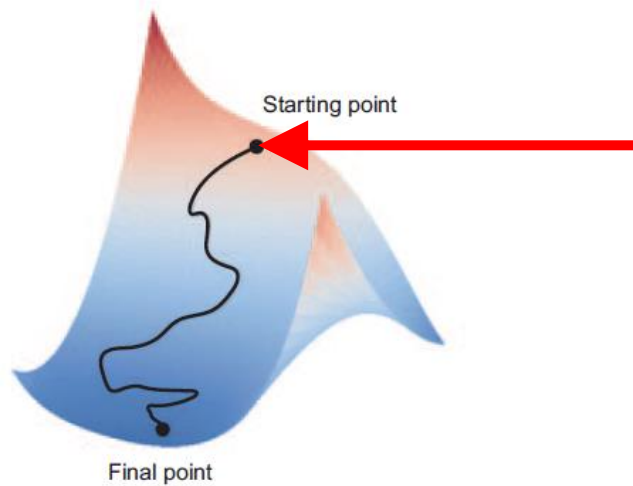
$$E(a, b) = \sum_{n=1}^N (y_n - (ax_n + b))^2$$

Wartość błędu $E(a, b)$ dla początkowych wartości parametrów a i b .

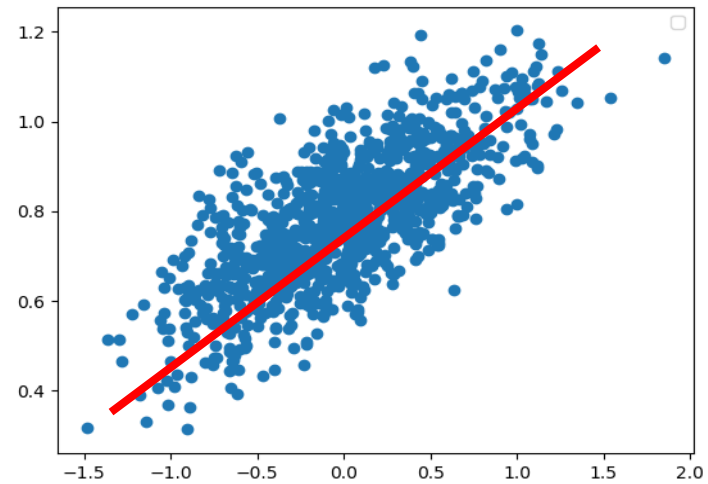
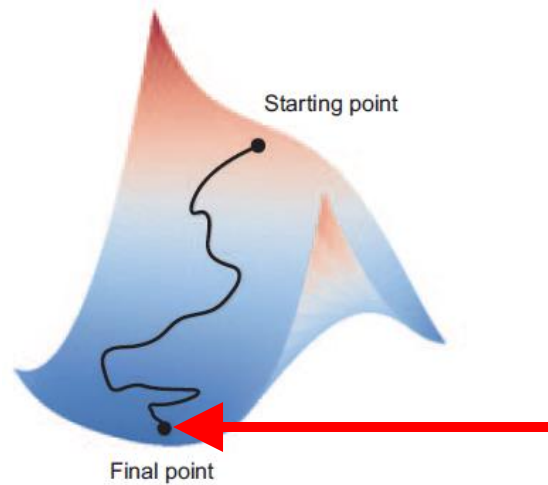
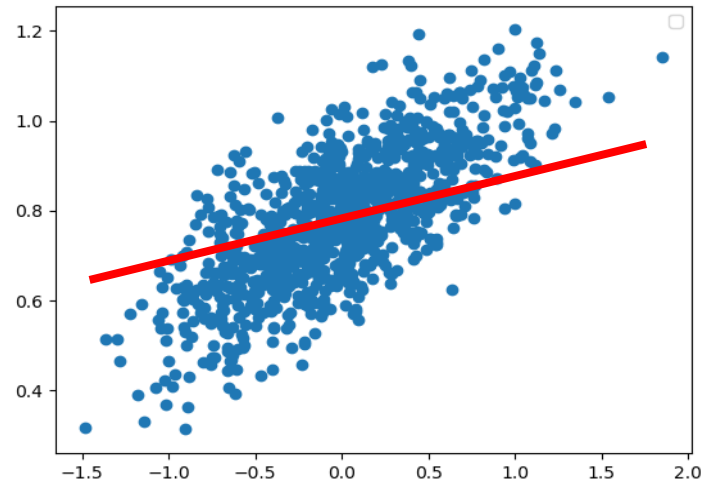
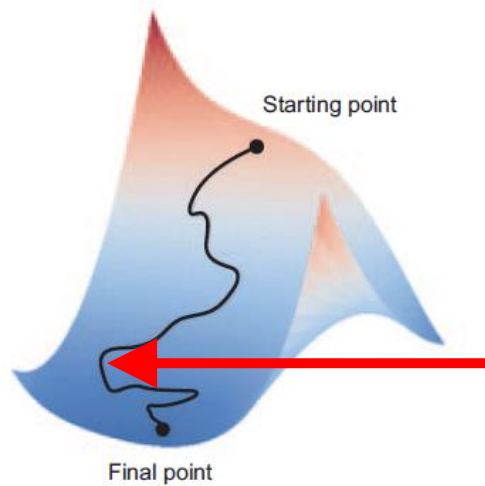
Czy możemy modyfikować parametry a i b w taki sposób, że wartość błędu będzie się przesuwała w kierunku minimum funkcji $E(a, b)$?

Inne rozwiązanie?

Inne rozwiązanie?

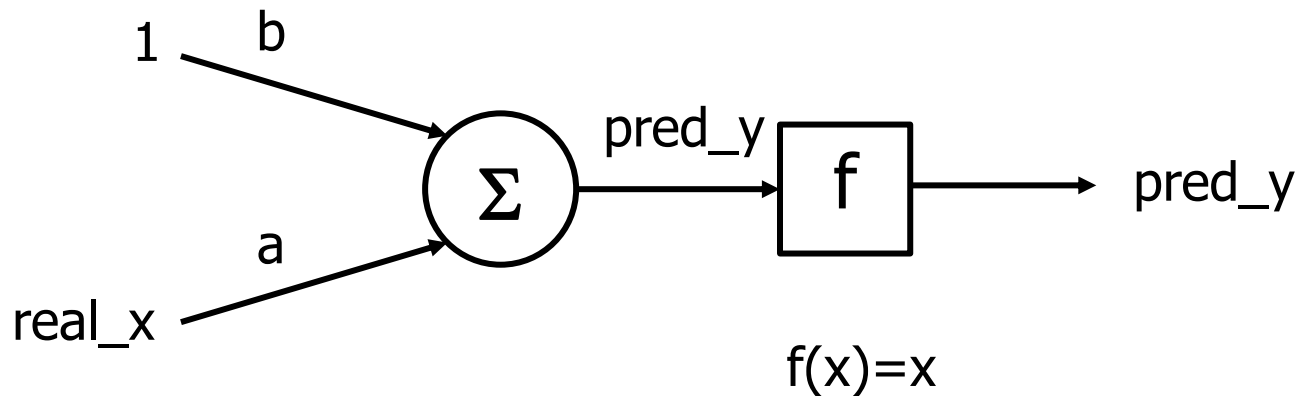

Sieć neuronowa?

Rozwiązujemy problem za pomocą jednego neuronu o jednym wejściu.

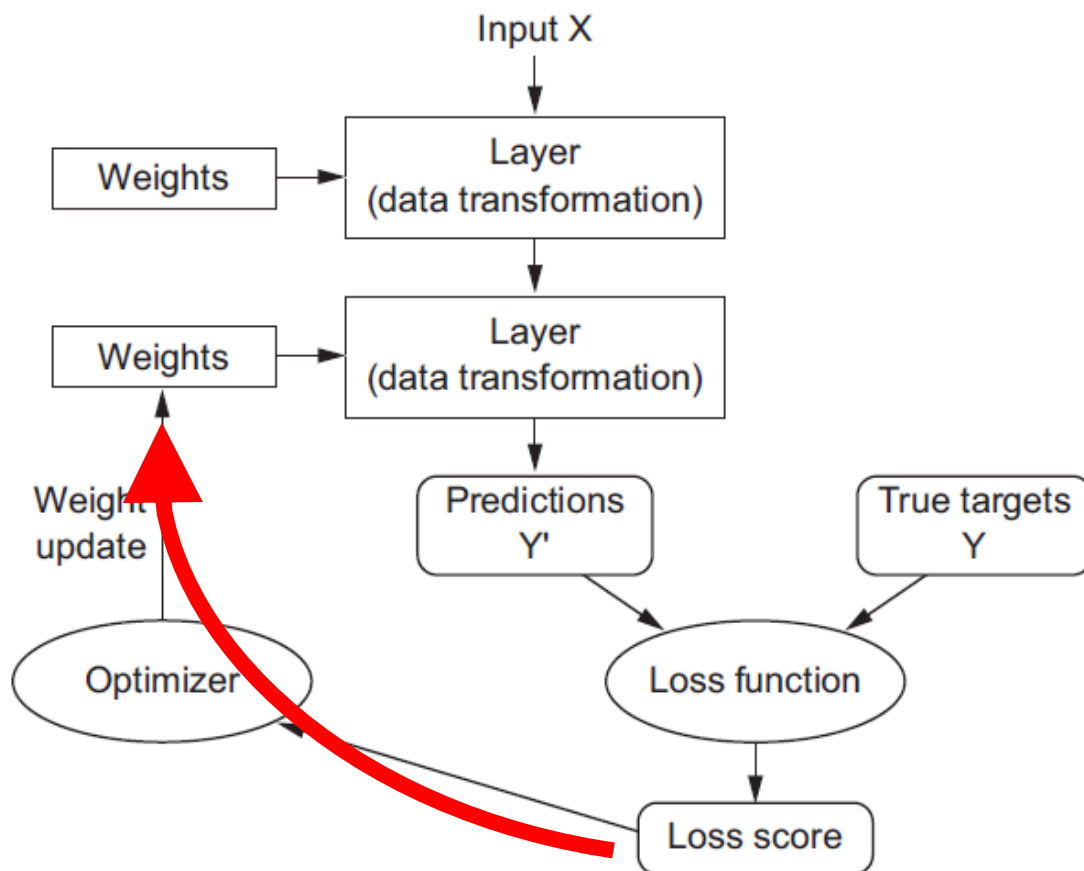
$$\text{pred\_y} = \mathbf{a} * \text{real\_x} + \mathbf{b}$$

Wagami neuronu są parametry $\mathbf{a}$ i $\mathbf{b}$.

ML - idea

W oparciu o wartość **policzonego błędu** modyfikowane są wagi.

ML - idea

Uczenie odbywa się w następującej **pętli treningowej**:

1. Wybierz partię próbek x i odpowiednich celów y .
2. Podaj na wejście sieci x (krok nazywany *forward pass*), aby uzyskać prognozy y_{pred} .
3. Oblicz **stratę sieci** czyli **błąd między** y_{pred} i y .
4. **Zaktualizuj wszystkie wagi sieci** w sposób, który (nieznacznie) zmniejsza błąd.
5. Jeżeli to konieczne (błąd jest nadal duży) – wróć do punktu 1.

ML - idea

Zauważmy, że:

$$y_{\text{pred}} = f_1(\mathbf{W}, x)$$

$$\text{loss} = f_2(y_{\text{pred}}, y)$$

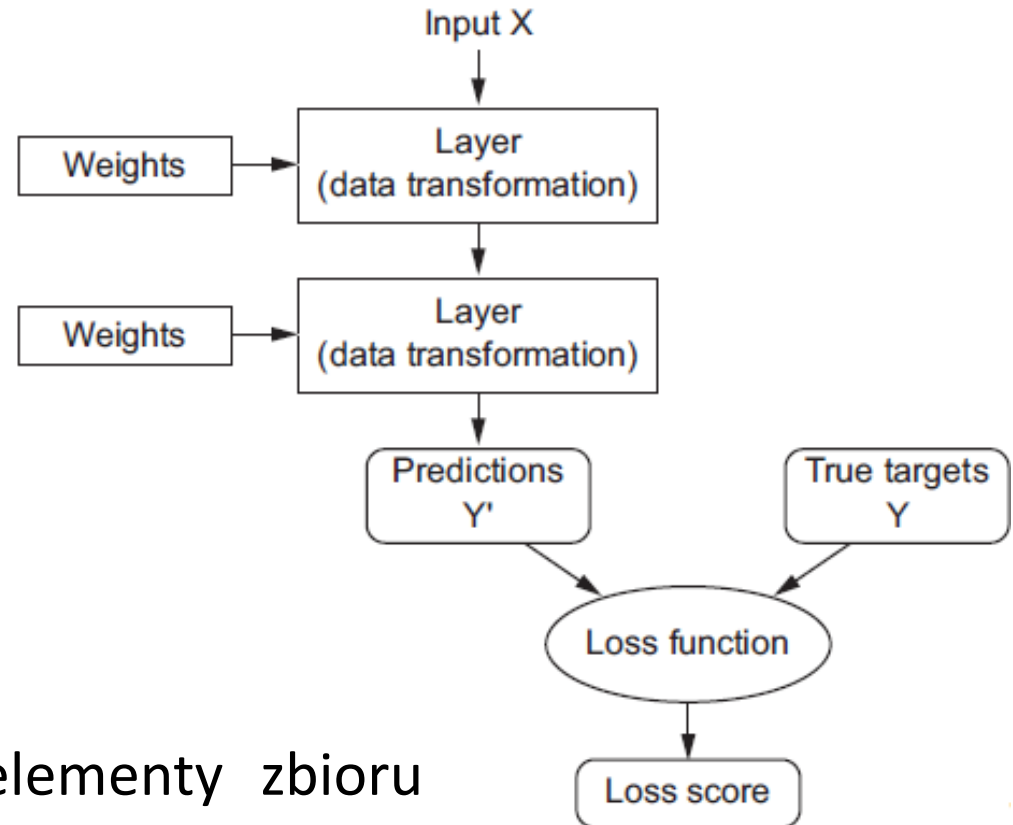
$\mathbf{W}$ jest tensorem wag.

Czyli:

$$\text{loss} = f_2(f_1(\mathbf{W}, x), y)$$

Ponieważ x i y jako elementy zbioru treningowego są stałe zatem:

$$\text{loss} = f(\mathbf{W})$$

$$E(a, b) = \sum_{n=1}^N (y_n - (ax_n + b))^2$$

Gradient funkcji

Przypomnijmy sobie zatem definicję **gradientu funkcji**:

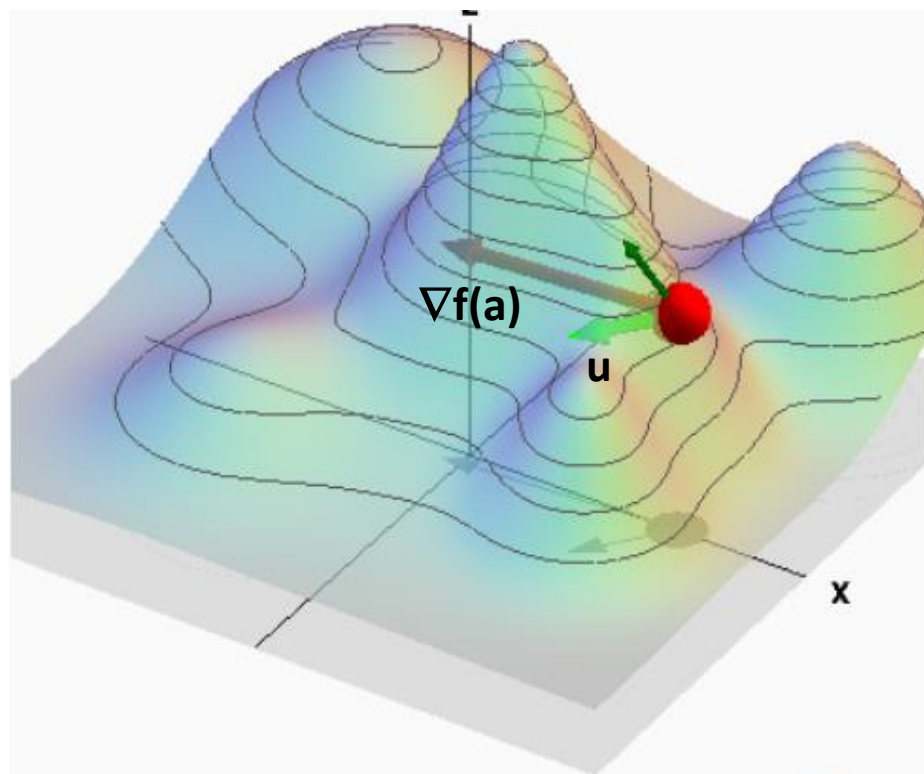
Gradient (lub gradientowe pole wektorowe) funkcji skalarnej $f(x_1, \dots, x_n)$ oznaczany ∇f , gdzie ∇ (*nabla*) to wektorowy **operator różniczkowy** nazywany *nabla*. Innym oznaczeniem gradientu f jest $\text{grad } f$.

W układzie współrzędnych kartezjańskich gradient jest wektorem, którego składowe są pochodnymi cząstkowymi funkcji f . Gradient definiuje się jako pewne **pole wektorowe**. W układzie **współrzędnych kartezjańskich** składowe gradientu funkcji f są **pochodnymi cząstkowymi** tej funkcji tzn.

$$\nabla f = \left[\frac{\partial f}{\partial x_1}, \dots, \frac{\partial f}{\partial x_n} \right].$$

Wektor gradientu pokazuje **kierunek największego wzrostu funkcji** w danym punkcie!

Gradient funkcji

$\theta = 0.84$

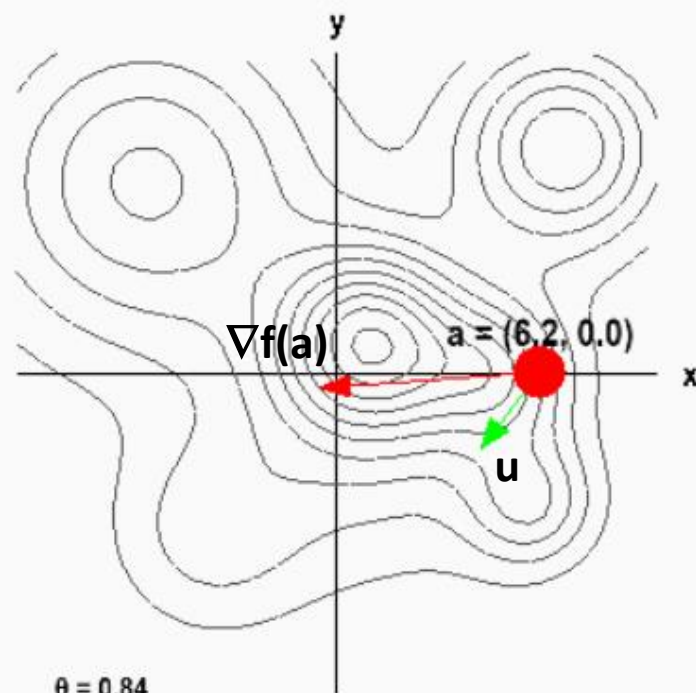
$u = (-0.61, -0.79)$

$a = (6.2, 0.0)$

$\nabla f(a) = (-2.26, -0.16)$

$D_u f(a) = 1.51$

$\|\nabla f(a)\| = 2.27$

$\theta = 0.84$

$u = (-0.61, -0.79)$

$\nabla f(a) = (-2.26, -0.16)$

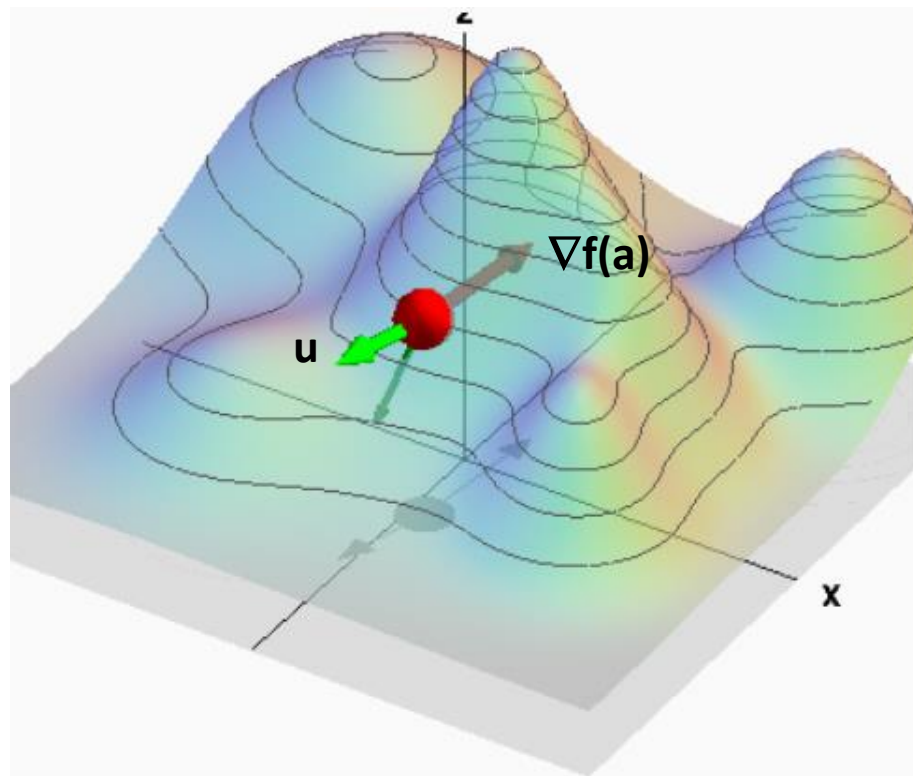
$D_u f(a) = 1.51$

$\|\nabla f(a)\| = 2.27$

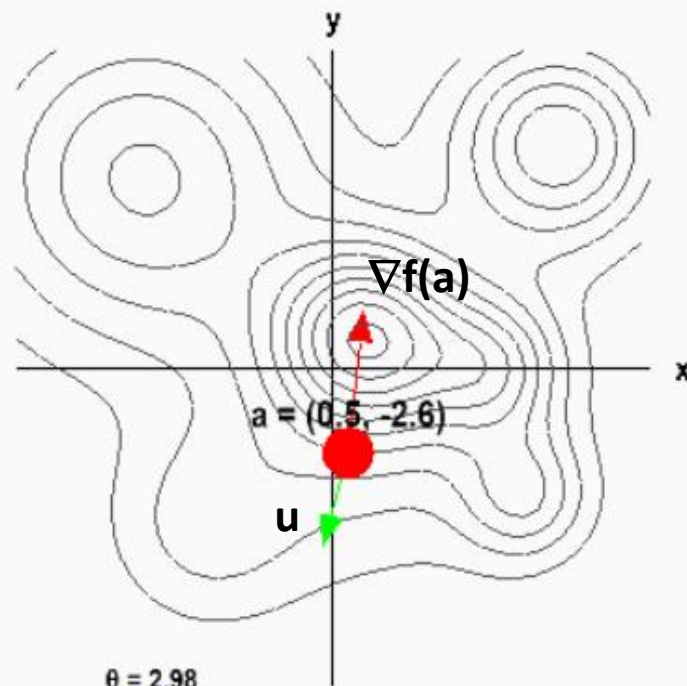
$f(a) = 6.54$

Gradient funkcji

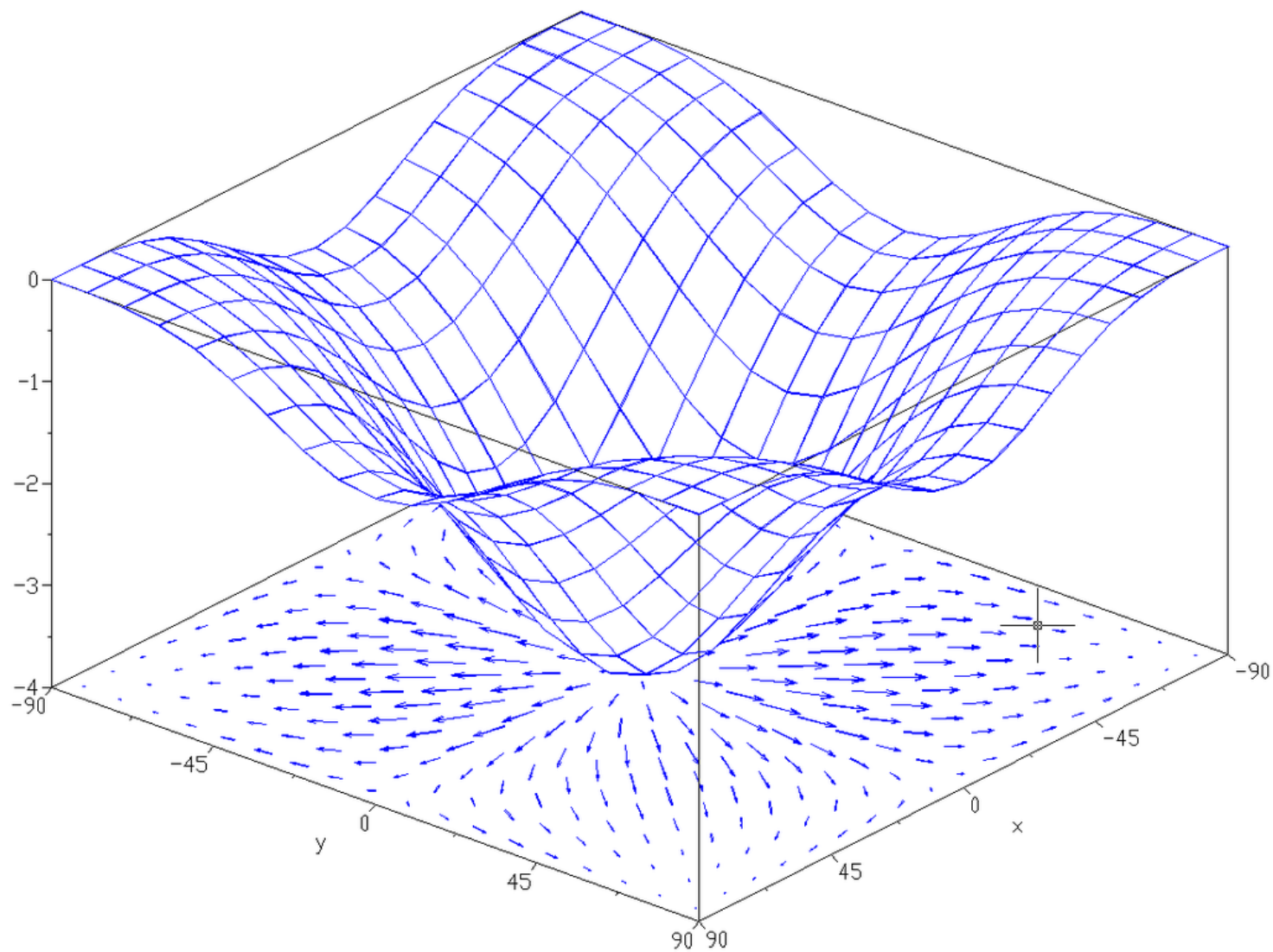
$\theta = 2.98$
 $u = (-0.26, -0.96)$
 $a = (0.5, -2.6)$
 $\nabla f(a) = (0.16, 1.48)$
 $D_u f(a) = -1.47$
 $\|\nabla f(a)\| = 1.49$

$\theta = 2.98$
 $u = (-0.26, -0.96)$
 $\nabla f(a) = (0.16, 1.48)$
 $D_u f(a) = -1.47$
 $\|\nabla f(a)\| = 1.49$
 $f(a) = 5.99$

Gradient funkcji

Gradient funkcji

Przykład

Funkcja: $f(x, y) = x^2 y.$

Policzmy **gradient**: $\nabla f(3, 2)$

Z definicji: $\nabla f = \left[\frac{\partial f}{\partial x_1}, \dots, \frac{\partial f}{\partial x_n} \right]$

Pochodne cząstkowe:

$$\begin{aligned} \frac{\partial f}{\partial x}(x, y) &= 2xy & \frac{\partial f}{\partial y}(x, y) &= x^2 \\ \frac{\partial f}{\partial x}(3, 2) &= 12 & \frac{\partial f}{\partial y}(3, 2) &= 9 \end{aligned}$$

Optymalizacja gradientowa

Wróćmy do **funkcji błędu**:

$$\text{loss} = f(W) \quad (*)$$

Funkcja ta jest zwykle **funkcją bardzo wielu zmiennych** (bo sieć ma bardzo dużo parametrów).

$$\text{loss} = f(w_1, w_2, \dots, w_n)$$

UWAGA: 'W' w powyższej formule (*) to pewien **tensor**.

Optymalizacja gradientowa

Funkcji błędu:

$$\text{loss} = f(W)$$

Przyjmijmy, że aktualna wartość W wynosi W_0 .

W_0 jest **tensorem** zawierającym parametry sieci.

UWAGA: Gradient funkcji f w punkcie W_0 czyli:

$$\nabla f(W_0)$$

ma ten sam **kształt** co W_0 .

Optymalizacja gradientowa

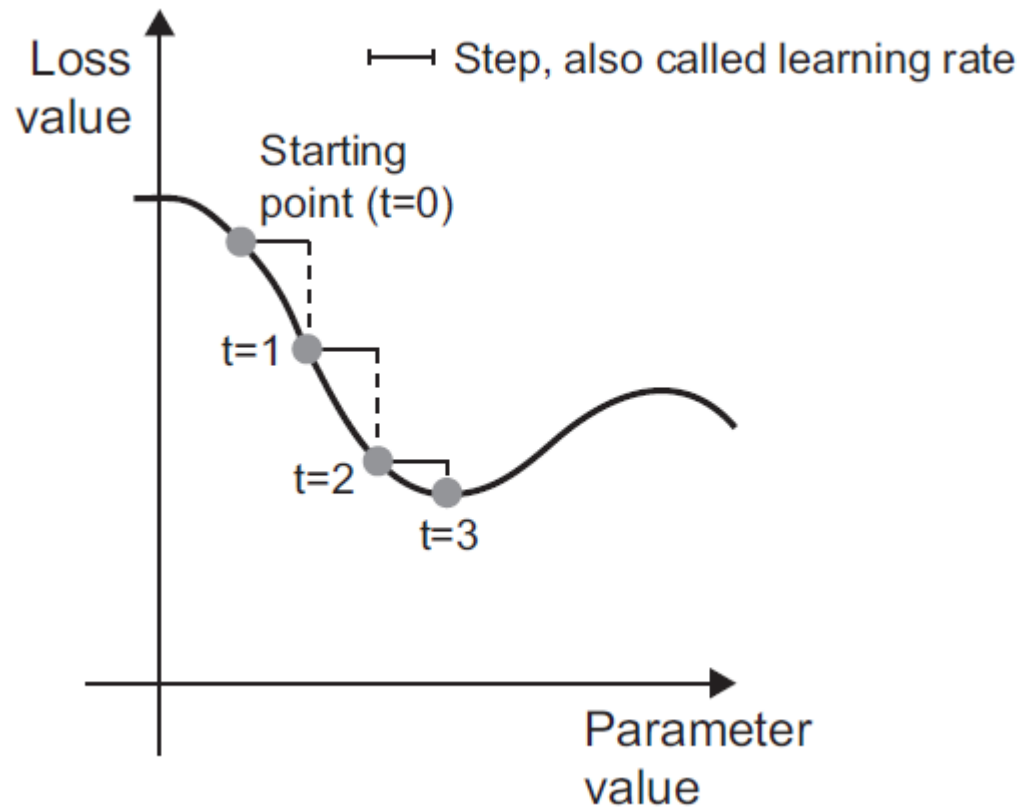
Ponieważ wektor gradientu pokazuje **kierunek największego wzrostu funkcji** w danym punkcie zatem wartość funkcji $f(W)$ możemy **zmniejszyć** przesuwając się w **kierunku przeciwnym** do **gradientu** np:

$$W_1 = W_0 - \alpha \cdot \nabla f(W_0)$$

Przy czym α jest małym **współczynnikiem uczenia**. Jest on konieczny bo nie chcemy odejść zbyt mocno od W_0 .

Optymalizacja gradientowa

W przypadku **jednego parametru** (wagi):

Optymalizacja gradientowa

Uczenie odbywa się zatem w następującej **pętli treningowej**:

1. Wybierz partię próbek x i odpowiednich celów y .
2. Podaj na wejście sieci x (krok nazywany *forward pass*)), aby uzyskać prognozy y_{pred} .
3. Oblicz **stratę sieci** czyli błąd między y_{pred} i y .
4. **Zmodyfikuj wszystkie wagi sieci** w sposób, który nieznacznie zmniejsza błąd.
5. Jeżeli to konieczne (błąd jest nadal duży) – wróć do punktu 1.

Optymalizacja gradientowa

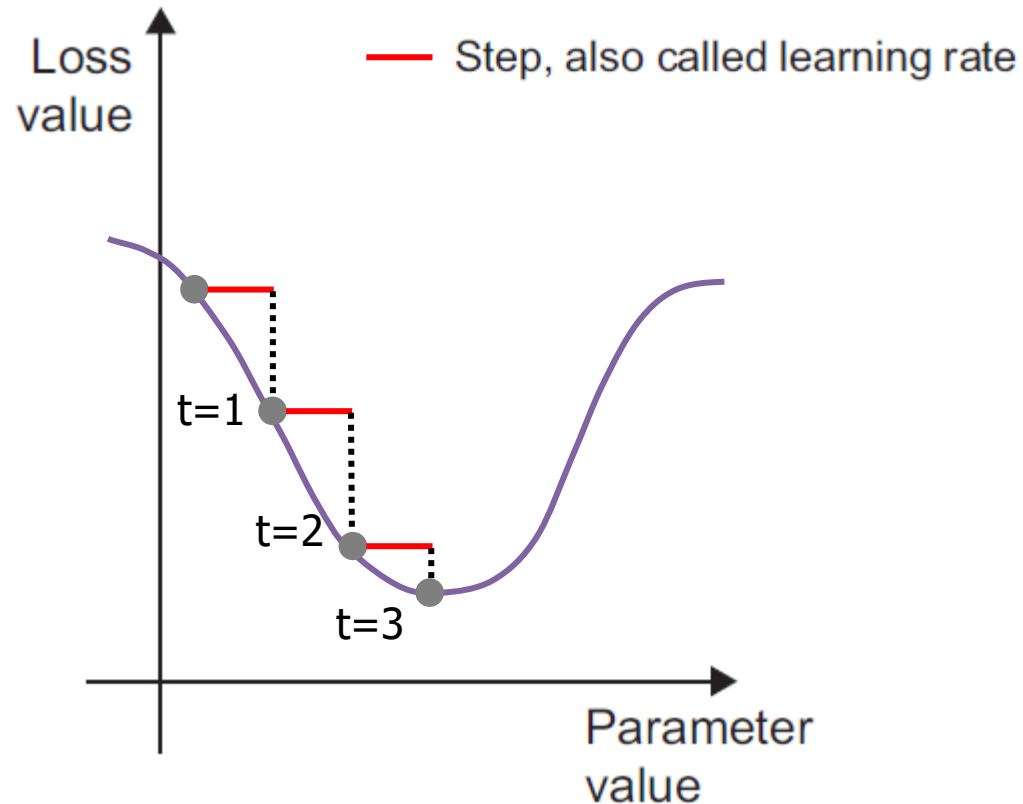
Uczenie odbywa się zatem w następującej **pętli treningowej**:

1. Wybierz partię próbek x i odpowiednich celów y .
2. Podaj na wejście sieci x (krok nazywany *forward pass*)), aby uzyskać prognozy y_{pred} .
3. Oblicz **stratę sieci** czyli błąd między y_{pred} i y .
4. Oblicz gradient funkcji błędu $f(W)$ i **zmodyfikuj wszystkie wagi**: $W_1 = W_0 - \alpha \cdot \nabla f(W_0)$
5. Jeżeli to konieczne (błąd jest nadal duży) – wróć do punktu 1.

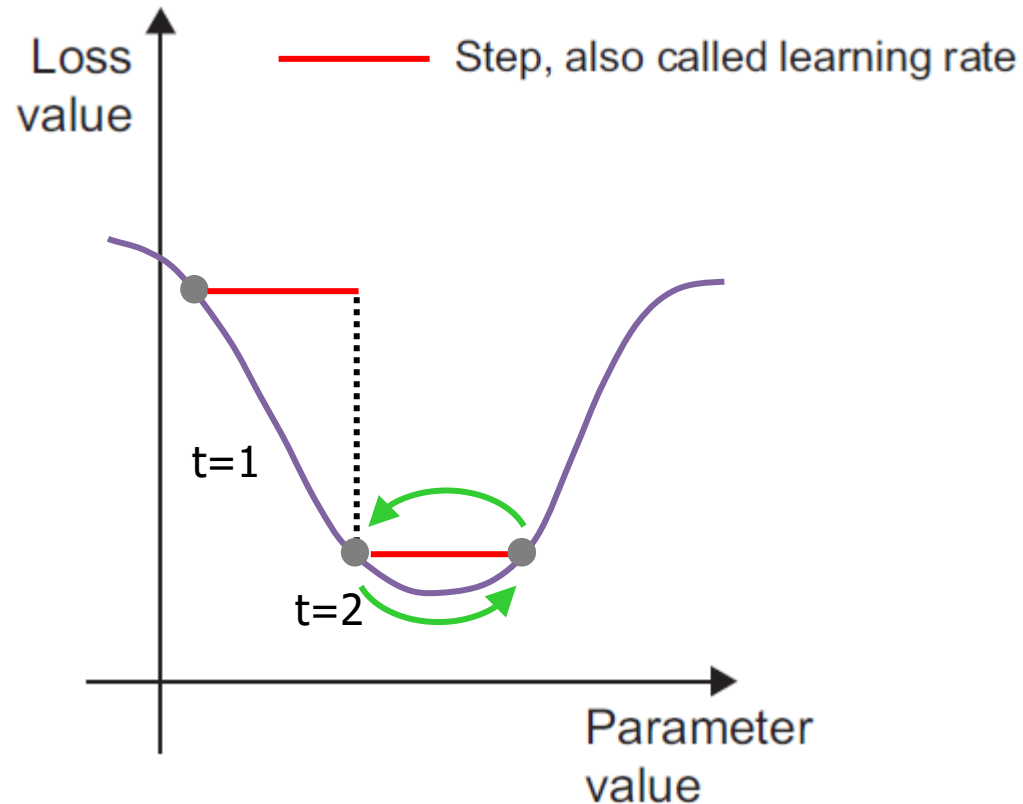
Optymalizacja gradientowa

W przypadku **jednego parametru** (wagi):

Optymalizacja gradientowa

W przypadku **jednego parametru** (wagi):

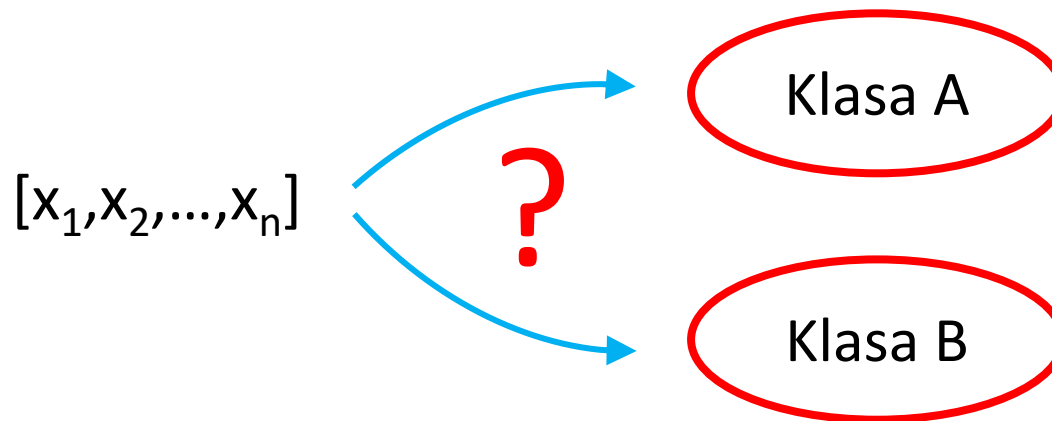
Optymalizacja gradientowa

A co w takiej sytuacji?

Regresja logistyczna

Rozważmy klasyfikator binarny

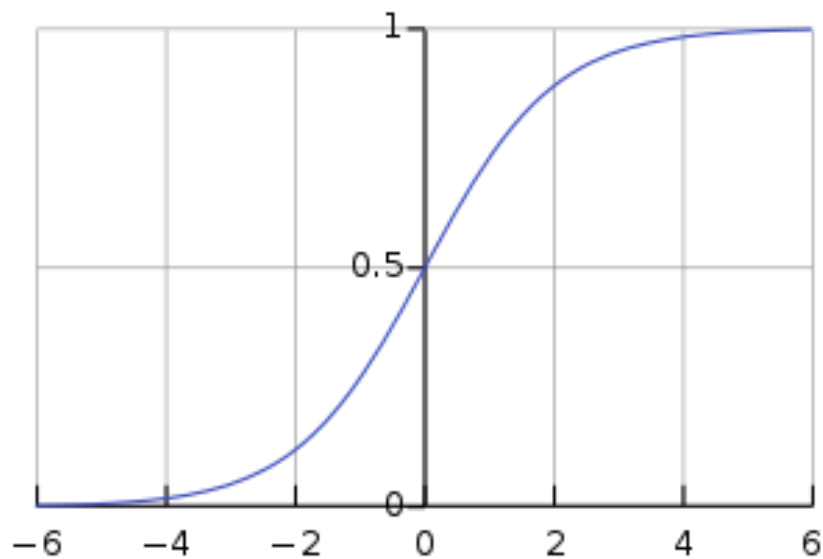

Przykład: Dowolne pytanie na które odpowiedź jest TAK/NIE
np. czy dany email jest spamem?

Regresja logistyczna

Funkcja **logistyczna**

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$$

Funkcja zwraca wartość z przedziału **(0,1)** czyli **prawdopodobieństwo odpowiedzi TAK**.

Regresja logistyczna

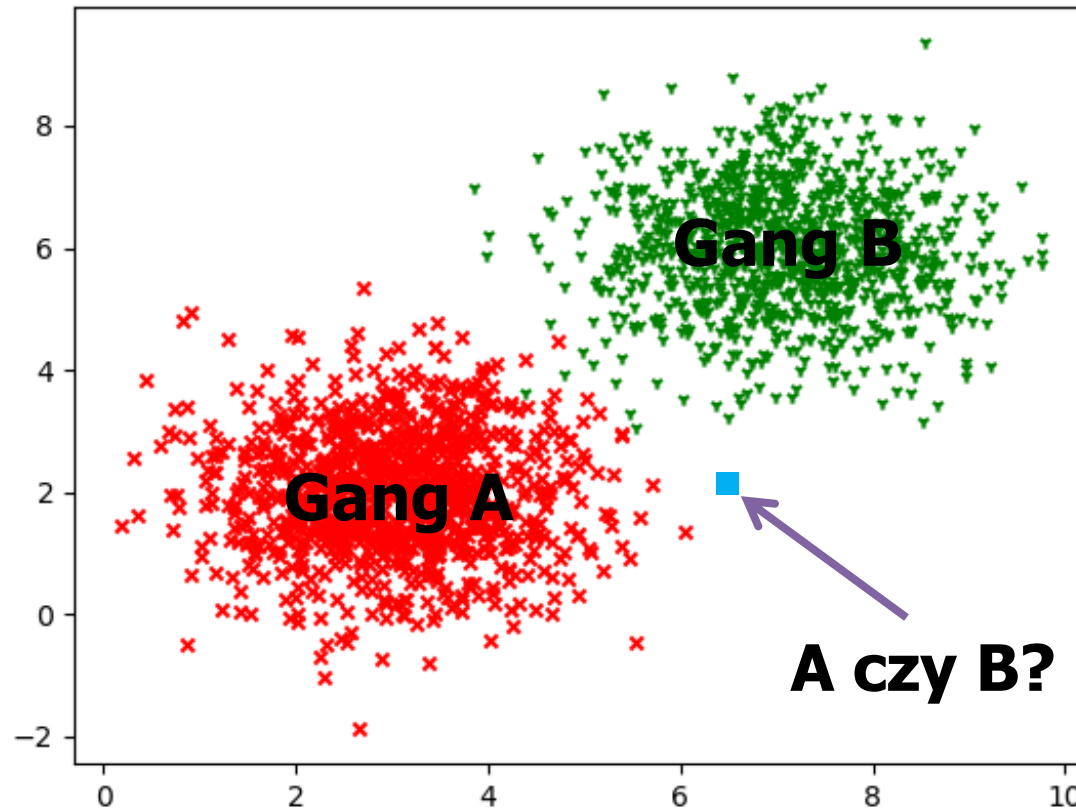
Do obliczenia błędu wykorzystujemy **entropię krzyżową**:

$$H(y, \hat{y}) = \sum_i y_i \log \frac{1}{\hat{y}_i} = - \sum_i y_i \log \hat{y}_i$$

Rozkład prawdopodobieństwa y_i jest rozkładem oczekiwanym. Rozkład $\hat{y}_i$ jest zwracany przez model.

Regresja logistyczna

Rozważmy teraz zbiór danych:

Regresja logistyczna

```
pred_y = tf.sigmoid(w[2] * y + w[1] * x + w[0])
```

Neuron:

